

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus VII. De libertate electionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

vellent, quemlibet de Capitulo, maxime, qui se electum esse confidit, contradicere, aut litem intentare posse; *Trid. sess. 25. c. 6. Srenius cit.* quibus positus:

1913. Quæstio est, quid petat hæc communis electio? Resp. ut, ubi post suffragiorum collationem apparet, in quem major, & sanior pars, tanquam dignum consensit, formetur decretam electionis, quod omnium nomine, ab uno, vel eo, qui præest Capitulo, vel qui primam in eo voce habet, aut ab illo, qui ad hoc deputatus est, publicè promulgetur, ut dicitur, c. quia propter, ibi: *is collatione habita eligatur, in quem omnes, vel major pars Capituli consensit.* Et hoc decretum communis electionis requiritur in electionibus Prælatorum Ecclesiasticorum, in quibus necessariorum servari debet forma eligendi præscripta in c. quia propter, de elect. in alijs autem Capitularibus electionibus ad inferiores dignitates, & beneficia, sufficit, si singuli Capitulares consensum præsentent, si id habeat legitima consuetudo: secus procedendum erit juxta dicta nu. 1908. qualiter autem formandum, & promulgandum sit? V. apud Pirhing *h. t. d. n. 186.* & tradit Layman in c. 42. *h. t. nu. 9.* sub hac forma: *Ego N. nomine meo, & aliorum eligentium, mihi que consentientium, invocata S. Spiritus gratia, in Episcopum, aut in Abbatem, &c.} huius Ecclesie N. eligo, & electam pronuntio, & coram vobis publico, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Amen.*

1914. Not. 3. decretum illud, ubi requiritur, statim, & in continenti, à collatione suffragiorum, formari, ac publicari debere; aliàs electionem esse irritam declarandam, c. cum post petitam, 46. de elect. ubi Pontifex electo Lugdunensi rescribens, quia tandem, inquit, examinato (sicut decuit) processu electionis tuæ, invenimus eam post publicationem consensuum, & collationis tractatum, aliquamdiu fuisse protractam, assensumque tuum prius, quam electus fueris, requisitum: electionem eandem (ex ipsius duntaxat inordinato processu) iustitia cassavimus exigente. Dixi, irrita declaranda; nam esto in c. quia propter, electio aliter facta non valeat, non est tamen sensus, quòd ipso jure sit irrita, & nullo modo subsistat, sic, ut nec naturalis obligationis effectus sequatur:

Tom. 1.

sed, licet jure naturali subsistat (quia adest majotis partis consensus) non subsistat tamen jure positivo. Ex hoc collig. 1. ad formam substantialem processus electionis spectare, ut post collationem suffragiorum, & publicationem scrutinij, eodem contextu electionis decretum fiat, & publicetur, gloss. in cit. c. post petitam, V. protractam; excipe, nisi aliud postulet necessitas naturalis, ut si uno contextu, propter copiam eligentium, fieri non posset, ac cibus, aut somnus capiendus foret.

Collig. 2. si post publicationem scrutinij, & tractatum collationis, ante electionem communem consensus electi absolute requiratur, dici electionem communem non esse factam eodem contextu; secus, si solum peterent, an consentire vellet, si communiter eligeretur; sic Pirhing de elect. n. 188. §. not. 2. & seq. & habetur ex cit. c. 46. ibi: *quia invenimus assensum tuum prius, quam electus fueris* (nimirum electione communi) *requisitum.* Si autem post suffragiorum collationem electo, vel Electoribus objiciatur aliquis defectus, & appelletur ad Superiorem, nec ulterius procedatur; procedi potest nihilominus ad communem electionem, etiamsi res non liquida, sed dubia sit; quia Capitulares non possunt de illo defectu judicialiter cognoscere: si tamen deinde cognoscatur iusta de causa fuisse appellatum, electio rescindi debet; de quo plura in seqq.

ARTICULUS VII.

De libertate electionis.

1915. Inter ea, quæ publicatò scrutinio possunt opponi electo, electione privata, esse potest, quòd non sit permessa libertas in Electoribus requisita, in electione tam communi, quam privata; pro qua not. 1. consuetudinem contrariam libertati in electione Prælati Ecclesie vacantis, non valere, ut dicitur c. cum terra, de elect. nec illam, per quam tolluntur ea, quæ ad substantiam actus pertinent, arg. c. 2. de consuet. in 6. Hinc jure eligendi, penes Capitulum manente, non valet consuetudo; ut electio sic pendeat ab arbitrio alterius; ut in hujus potestate sit, electum admittere, vel rejicere, c. cum terra, cit. ubi reprobatur à Coelestino III. tanquam redun-

G g g 2

dans

dans in gravamen, & perniciem Ecclesiastica libertatis consuetudo, qua in terra Hierosolymitana, cum Prælati electio celebranda erat, conventus, ad quem electio pertinebat, duas personas Patriarchæ, vel Principis auribus insinuabat, ex quibus ille unum deligere, vel si mallet, totam electionem rejicere posset.

1917. Not. 2. posse per consuetudinem legitimam jus eligendi, competens Capitulo, restringi, vel etiam auferri, & in alia v. g. persona Ecclesiastica, vel dignitate constituti, ut colligitur *ex c. 2. de integr. restit.* ubi Episcopo allegante possessionem juris eligendi Abbatē, & Monachis nihilominus electionem celebrantibus, electio nec confirmata, nec infirmata fuit pendente controversia super jure Episcopo competente; id, quod etiam colligitur *ex c. cum dilectus, 8. de consuetud.* ubi in summa dicitur: *de consuetudine potest iudicari, quod una Ecclesia de gremio alterius teneatur sibi Prælatum eligere.* Et consuetudo est optima legum interpretis. *c. Abbati, 25. de verb. signif.* Hinc etiam per consuetudinem legitimè præscriptam induci potest, quod Conventus eligat duos, quorum unus ab Episcopo approbetur; sequitur à fortiori ex priori numero. Illud tamen not. cum Layman *in c. cum terra, nu. 2.* non posse induci consuetudinem, ut jure eligendi remanente penes Conventum, eorum electio sic pendeat ab arbitrio alterius, ut electus (aut si duo electi, & propositi sint) uterque ab eo rejici possit; nam talis dependentia jure eligendi, stante penes Conventum, est contra substantiā libertatis Ecclesiasticæ in electionibus, ut dicitur *cit. c. cum terra, 14. h. t.*

1918. Not. 3. valere consuetudinem, per quam electus intimari debeat Principi, vel Patrono laico *ex cit. c. cum terra, ibi: quo facto* (nimirum, postquam Ecclesiæ vacanti de persona idonea est provisum) *non prohibemus, quin Regis, seu Patriarchæ, qui pro tempore fuerit, requiratur assensus: sed propter hoc ipsam electionem nolumus impediri. & c. quod sicut, 28. eod.* ubi dicitur: non simplicem nominationem, sed solemnem electionem debere Principi exhiberi, ut postulationi præstet assensum; ac *c. sacrosancta 51. eod.* ibi: attendentes itaque, quod *jus eligendi* in collegiata Ecclesia non cadit in laicum, & ideo id esset perniciosum exemplo, & redundaret in di-

spendium Ecclesiasticæ libertatis: volumus, ut dictum Prioratum liberè possis (non obstante compositione ipsa) sicut alios Prioratus tibi subditos ordinare denuntiando *Ordinationem factam Patrono, ut suum, si voluerit honestum impertiat assensum.* Ubi tamen nota, eos consensum negare non posse, nisi ostendant Canonicum impedimentum electi; & eo etiam non dato, electionem effectum sortiri; sic Tholosanus *tract. de elect. c. 19. nu. 15.* Layman *de elect. Prælat. q. 22. V. etiam, c. quia igitur, dist. 3.*

Not. 4. licet olim mos fuerit, quod, cum electio Prælati peragenda esset, vocatorum Laicorum mens, & consilium requireretur, ut testatur D. Cyprianus *l. 1. epist. 4.* hodie tamen non permitti, ut Laici, quantumvis Patroni sint, tractatui electionis se immisceant, *arg. c. 1. dist. 63.* ibi: *nullas Laicorum Principum, vel Potentum, semet inserat electioni, aut promotioni Patriarchæ, Metropolitanani, aut cujuslibet Episcopi, ne videlicet inordinata hinc, & incongrua fiat confusio, vel contentio; præsertim cum nullam in talibus potestatem quemquam potestativorum, vel cæterorum Laicorum habere conveniat;* sic Adrianus Papa *in 8. Synodo Constantino-* poli sub ipso celebrata. Et ideo irrita est electio Episcopi, Presbyteri, vel Diaconi à Principibus facta, ut dicitur *c. omnis electio, 7. dist. ead.* Hinc esto *in c. quod sicut, 28. h. t.* dicatur, *honestam quidem esse consuetudinem, ut electio à Clericis peracta, Principi insinuetur;* additur tamen, *esse abusum, & pravam Ecclesiasticæ potestatis usurpationem, si Principi proponatur aliqui, ex quibus unum eligere possit;* & *c. sacrosancta, 51. eod.*

Quamvis autem Molina *tr. 2. de justit. D. 75. n. 8.* dicat, electionem in Ecclesijs Collegiatis non pertinere ad Patronum, sed ad Capitulum, nisi Patronus, qui Ecclesiam fundavit, aut dotavit, id in pactum deduxisset, fuissetque concessum; Layman tamen *in cit. c. sacrosancta, n. 2.* meritò censet, ibi à Molina sumi electionem latissimè, prout idem est, ac presentatio, ut notavimus *n. 1809.* Rationem hujus desumit; quia Molina pro confirmatione suæ sententiæ adducit Tridentinum *sess. 25. c. 9. de reform.* quod expressè loquitur de actu presentationis, non autem

tem electionis specificè sumpta, juxta n. 1809. nam nulla consuetudine Patronus Laicus, jus eligendi Rectorem Ecclesiæ Collegiæ acquirere potest, secundum gloss. in c. à nobis, 25. de jure patronat. communiter receptam; sic Covarruvias in regul. Possessor, p. 2. §. 10. n. 3. ad hoc enim necessarium est summi Pontificis privilegium; ut constat ex dictis n. 1766. nec enim omnia, quæ acquiri possunt privilegio, possunt obtineri consuetudine; quibus positis:

1921. Quæstio est, an, si Electores, metu gravi, & injusto, cogantur, ut eligant unum ex pluribus, vel certo genere personarum, electio sit jure valida? Resp. esse quidem jure validam (quia non est sublatum illis voluntarium simpliciter) per sententiam tamen Superioris rescindi, & cassari posse, cum careat plena libertate, c. cum terra, 14. h. t. de quo supr. Layman n. 3. Sanchez l. 4. matr. D. 12. n. 20. cujus ratio est, quia per injustum metum injuriam passi, ab, vel contra injuriantem restituendi sunt in eo, quo iniquè spoliati sunt. Cæterum ille, qui alios cogit, certam personam, quam ipse vult, eligere, incurrit excommunicationem latæ sententiæ ipso facto, c. Sciant cuncti, 12. de elect. in 6. Requiritur autem, quod gravamen sit injustum, quod non contingeret, si quis Monasterio negaret elemosynam, aliàs indebitam; quia non elegit eum, quem ipse voluit; Suarez D. 23. de censuris, s. 4. n. 3. Hæc pœna habet locum in casu, quo injustè gravantur non tantum Electores, sed etiam postulantes, præsentantes, confirmantes, instituentes, &c. imò etiam, si eo titulo injustè vexentur Electorū consanguinei, usque ad quartum gradum inclusivè; patet ex illis verbis: *sen alios injustè persequendo*, & glossa V. *consanguineos*: Excommunicatio tamen illa non est Papæ reservata, sed absolvi potest ab Episcopo dicecelano, arg. c. Nuper, de sent. excom. & gloss. in c. sciant cuncti, cit. V. sententia.

ARTICULUS VIII.

Quomodo intelligatur electio facta à parte majori, & saniori?

1922. Quæstio procedit de electione simplici, non concurrente scilicet postu-

lacione. Nam quid dicendum in casu, quo à Capitularibus unus postulatur, alius eligitur, dictum est à num. 1794. quoad præsentem quæstionem notandum ex c. quia propter, h. t. ut quis eligatur (electione nimirum simplici) cum effectu, requiri, quod sit, in quem omnes, vel major, & sanior pars Capituli consenserit. Hinc si electio facta sit solum à minori parte, electio est irrita; quia potestas eligendi est penes majorem, & saniolem partem Capituli; & si confirmetur per decretum Capitulare, adhuc est irrita, licet post hanc illi parti minori etiam accedant reliqui, c. auditis, 29. h. tit. secus est, si accederent ante electionem communem; quibus positis:

1923. Quæstio est 1. quæ censetur pars major Capituli, juxta mentem Capituli quia propter, 42. h. t. ? Resp. quod illa, quæ est pars major absolute totius Capituli presentis, & non tantum, quæ est pars major respectu aliarum partium minorum, c. Ecclesia 48. h. t. cum enim vacante Ecclesia Rothomagensi, convenientes Canonici ad electionem, in diversas sententias, & suffragia divisi essent; & quidam eorum in Thomam consensissent, alij quidam in Cancellarium, cæteri singuli in certas alias personas vota sua direxissent: controversia hæc, seu discordia ad Honorium III. Pontificem delata est, & post multa coram eo proposita, repertum est in primis, quod non major pars Capitularium, absolute loquendo, sed solum comparatione partium minorum, sua vota in Thomam contulerit. Deinde compertum, quod post suffragiorum publicationem, & electionis tractatum, ad electionem processum non fuerit; tamen si enim solemnitas deportationis ad sellam Episcopalem, sive inthronizatio, & quidem post appellationem interpositam, secuta sit, tamen ea pro electione reputari haud debet: eapropter Pontifex id, quod circa Thomam factum est, cassavit; sed neque petitionem eorum, qui in Cancellarium consenserunt, admisit. Unde si ex 30. Electoribus presentibus, decem consentiant in Petrum, novem in Paulū, undecim in Joannem, Joānes haberet quidem majorem partem respectivè, sed non absolute, consequenter ejus electio nulla foret. Not. tamen non sufficere, ut quis legitime electus censetur, quod in eum consentiat absolute major pars, vel numerus Electorum præsen-